

MISÈRA

Del temps que Nòstre Sénher èra sus tèrra, fantons, i aviá un paure òme plan vièlh e plan brave que s'apelava Misèra. Aquel paure òme demorava dins un casalon qu'èra pas estat reclujat despuèi benlèu mai de cent ans. I plovià, de gaire, coma defòra; totes los vents i bufavan; e, quand fasiá de nèu, Misèra, sens sortir, n'aviá lo capèl tot blanc, un vièlh capèl negre que qualqu'un aviá donat se soveniá pas quora, e que, pecaire! valí pas un denièr traucat. Un ser de fin d'automne que començava de far freg, Nòstre Sénher, en passant, anèt tustar a la pòrta cussonada e despalastrada del paure Misèra:

"Pam, pam, pam!"

- Qual tusta aquí?
- Un paure coma vos.
- Dintratz, dintratz, brava persona.

Nòstre Sénher dintrèt e trobèt Misèra tot espomparlat sus un soquet, al pè d'un fogairon sens cremalh ni capfoguièrs: res que doas pèiras apegadas a la paret, e qualques broquetas al mièg, mitat cremadas e fumarèlas:

— Benlèu avètz freg? diguèt lo paure òme a Nòstre Sénher.

E se metèt a furgar las cendres amb son baston per desacatar qualque belugueta.

- Vos remèrcii plan, respondèt lo Bon Jèsus: jamai me calfi pas e jamai ai pas freg.
- Benlèu, doncas, avètz talent? Alongatz lo braç vèrs aquela postarèla que i a dos croquets de pan dessus; causissètz lo pus tendre; e prenètz-los totes dos se vos fan besonh.
- Plan merci! Plan merci! diguèt mai Nòstre Sénher.

Mas Misèra lo preguèt tant, que lo Bon Jèsus diguèt lo Benedicite, partegèt un croquet, e ne mangèron la mitat cadun amb Misèra... A aquel moment, una vintena d'escoliers de dètz a onze ans quitavan lo camin de l'escòla e galaupavan al mai córrer, frenatís e plens de gusièira. Dusca a la cabana del paure Misèra. E li cridavan pel trauc de l'aguièira e per la catonièira de la pòrta:

— O, o, o! Vièlh pelaud de Misèra! O, o, o!

Mas Nòstre Sénher aviá vitament dubèrta la pòrta, e presicava coma podètz pensar a aquela banda de gusardons per lor ensenhar lo respècte que totes devèm als paures e al monde vièlhs... Alara, Nòstre Sénher se faguèt conéisser e diguèt a Misèra:

- M'apèli Jèsus de Nasarèt e soi lo Filh de Dieu.
- O cresi efectivament plan pro, çò faguèt Misèra: despuèi que sètz dintrat, sentissiái consí quicòm que me gromissava dins l'èstre e me fasiá polset a la fontanèla de l'estomac.

E lo paure vièlh, en disant aquò, trabalhava dels pès e de las mans per se metre de genolhs, e se'n podí pas vengar:

— Aquò suffís, tira! faguèt Nòstre Sénher: lo signe val lo còp. Ara, diga-me çò que vòls que te faga, e o te farai.

— È ben, perque ne vira, farai pas de faiçons. Estant que sètz Nòstre Sénher e que podètz tot, provesissètz-me, se vos plai, qu'aja totjorn un croquet de pan sus la postarèla, coma aquel qu'avèm manjat ensemble, que de ma vida, permafiatas, n'aviá pas tastat son pariable.

Puèi, i a aqueles mainatges d'escoliers que n'an pas brica d'èime, e tan plan que lor ajatz facha la morala, ai plan peur que los aures pas convertits, suban que, probable, vos an pas conegut. Desliuratz-me, Senhor, d'aquel calivari de canalhòtos... Soi plan paure, soi plan vièlh; è ben! pasmens, aquesta vida me pesa pas tròp e soi plan content de çai demorar, sustot ara que me sètz vengut veire. D'ont mai sovent tornaretz, d'ont mai de plaser me faretz. Mas los autres, ni mai ni mens: aimi mai èstre sol.

Nòstre Sénher li respondèt:

— Misèra, ta pregària m'agrada e te farai tot çò que m'as demandat. Auràs totjorn per ton necessari lo bon pan de l'almòina. È puèi, perque languisses pas e que t'agrada de viure tranquil, ajas pas lagui: la vièlha cleda d'amont que barra ton caminòl, degun, ormí ieu, degun pus, qual que siá ni d'ont que venga, d'aqueste o de l'autre monde, degun, quand se parla, poirà pas dubrir ni sautar aquela vièlha cleda sens ta permission.

— Aital siá! diguèt Misèra. Vos remèrcii plan!

E aital siaguèt, paures fantons... Aqueles galipandòts d'escoliers, quand creguèron de dubrir la cleda... arrèsta, pola, qu'aicí un vèrm! S'acarcànèron ben pro de tot brand e de tot biais... bernica-berniquet!... Assagèron d'escalar per las traversièiras e de sautar la cleda... bistanflèra-bistanflú!... Quicòm, sulpic, los rebocava e... flau! redolavan pel camin totes de cuols, e s'afrabavan lo trinquet. Comprenètz que siaguèron lèu lasses d'aquel trabalh.

Mas escotatz, fantons, çò pus polit. La Mòrt qu'oblida pas degun, arribava per culir Misèra... Torniflòri per la Mòrt! Lo poder de Nòstre Sénher es pus fòrt que tot. La Gorranhassa faguèt los cent mila diables, tustèt, petnèt, ginguèt, s'acramponèt, se descoquèt las onglas per las pòstes, espinguèt, s'afalenèt coma un gabre, trimèt doas oras en reganhant las dents e lhabrant de raja... Excusatz plan, Madama! se sètz venguda, tornatz-vo'n! Defendut de dubrir, defendut de sautar, defendut de volar, defendut d'anar culir Misèra!

E aquò 's per aquò, paures fantons, que Misèra es totjorn sus la tèrra e çai demorarà dusca a la fin del mond.